

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Кымафэм зэрэфэхъазырыхэм тегушылагъэх

ПсэупӀ-коммунальнэ хъызмэтым ипсэуалъэхэр кымафэм зэрэфэхъазырыхэм, мы лъэныкъомкӀэ шӀолъырыхэм юфӀу ашӀагъэм фэгъэхъыгъагъ Урысые Федерацием и Премьер-министрӀу Дмитрий Медведевым тыгъуасэ зэхыщэгъэ селектор зэхъыгъор.

Видеоконференцие шыкӀэм тетӀу кӀогъэ юфтхъабзэм хэлъжыгъэх АР-м и Правительствэ и ТхьаматӀу Къумпыл

МуратрӀ Адыгеим псэолъэ-шынымкӀэ, транспортымкӀэ, псэупӀ-коммунальнэ ыкӀи гъогъу хъызмэтхэмкӀэ иминистрӀэ

игуадзӀу Хьаткьо РэмэзанрӀ.

УФ-м и Премьер-министрӀэ пэублэ псалъэ къышӀысэ, гъэфӀ-бӀпӀэ лъэхъанӀу кӀорэм зӀклӀ-ри фэхъазырыхӀу, фабӀр, электричествӀр, псыр игъом ыкӀи икӀоу цыфхэм, предприятие-хэм алӀклӀгъэхъэгъэнхӀэ зэрӀ-фаер къылуагъ. НепӀэрэ мафӀхэм яхъулӀу мы лъэныкъомкӀэ юфхэм языхтӀ уигъэрэзӀнӀу зэрӀ-щытыр, гумӀкӀыгъохӀэр зыдӀ-щылӀхӀэ РеспубликӀу КъырымрӀэ СевастопольрӀэ лӀпылӀгъу зӀ-фэхъуэхӀэр, джащ фӀдӀу Ӏнер-гетикӀэм ипсэуалъэхӀэр зӀра-гъӀцӀклӀжыгъэхӀэр Урысыем и Правительствэ и ТхьаматӀэ къы-луагъ. Ащ фӀдӀэ лъӀбӀкӀухӀэм яшӀуагъӀклӀ, мыщ фӀдӀэ обь-ектхэм къащыгъуэхӀэр аварие-хэм япчъагъэ хӀпшыкӀӀу нахь

макӀэ зӀрӀхъугъэр кӀигъӀтхыгъ.

— Урысыем ипсӀупӀэ мил-лиони 8,5-м ехъурӀр кымафэм фэхъазырыхӀу техъагъӀх. Котель-нӀэ мин 73-м ехъу агъэхъазы-рыгъ, фабӀр, псыр ыкӀи элек-тричествӀр зӀрыкӀорӀэ сӀтхӀэр агъӀклӀжыгъӀх, зӀблахъугъӀх, агъӀцӀклӀжыгъӀх. Ащ дакӀоу, непӀэрэ мафӀхэм ехъулӀу псӀ-упӀ-коммунальнэ хъызмэтым ип-предприятиехэм чыфӀфӀшхӀо атель. А юфыгъоми тыналӀ тедгъӀтын, хӀкыплӀхэм тӀаусӀн фае, — къылуагъ Дмитрий Мед-ведевым.

ЭнергетикӀэмкӀэ, псӀоолъшы-нымкӀэ министрӀэхӀэр, шӀолъы-рхэм япӀащӀхэм ащыщхӀэр нӀ-ужым къӀегъушылагъӀх, юфыгъоу къалӀатыгъэм епхыгъуу зӀфӀхы-сыжхӀэр къащыгъӀх. ПсӀтӀуми

къызырӀуагъуу, ЖКХ-м ипсӀуа-лъӀхӀэр кымафэм фэхъазырых, щыкӀагъӀхӀэр, гумӀкӀыгъохӀэр шы-мылӀхӀу щытӀп, ау ахӀэр дӀгъӀ-зыжыгъӀхӀэм, цыфхэм фа-бӀр, электричествӀр зӀпымыоу алӀкӀагъӀхӀанхэм аналӀ тыра-гъӀтыщт.

НепӀэрэ мафӀхэм ехъулӀу Адыгеим икотельнӀэ 317-мӀе юф ашӀӀ, фабӀр зӀрыкӀорӀэ сӀтхӀ-хӀэр, газрыкӀорӀэ километрӀэ ми-ни 3-м ехъур, псыр ыкӀи элек-тричествӀр зӀрыкӀорӀэ линиэхӀэр кымафӀэ лъӀхъаным фагъӀхъа-зырыгъӀх. Джащ фӀдӀу гъӀсты-ныпхӀэ пытӀэм ыльӀэныкъокӀэ республикӀэм лӀпӀчӀлӀгъанӀу лӀ-кӀӀӀын фаер ил. ТыгъӀгъазэм и 1-м ехъулӀу отраслӀэм ип-предприятиехэм кредиторскӀэ чы-фӀу ательыр сомӀэ миллион 221,1-м кӀӀхъагъ. Ащ щыцӀу сомӀэ миллиони 159,4-р — гъӀ-стыныпхӀэ шхъуантӀу агъӀфе-дагъэм, сомӀэ миллион 61,7-р электроэнергием япхыгъӀх. ИлъӀсым икыхъагъум егъӀпша-гъэм, газымкӀэ чыфӀу ате-льыр сомӀэ миллион 46,5-кӀӀэ нахь макӀэ, электричествӀмкӀэ — сомӀэ миллион 31-кӀӀэ нахы-бӀ хъугъӀх. ЧыфӀхӀэр къызы-кӀӀгъӀкӀожыгъӀхӀанхэм мы уахъ-тӀэм республикӀэм юф щыдӀ-шӀӀ, ащкӀӀэ амалӀу щылӀхӀэр зӀклӀ агъӀфедӀх.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

СурӀтхӀэр лӀшынӀэ Аслъан тырихыгъӀх.

ТЫГЪЭГЪАЗЭМ и 3-р — СЭКЪАТНЫГЪЭ ЗИӀХӀХЭМ Я ДУНӀЭ МАФ

ГушылӀгъу афӀхъугъӀх, рагъӀдджагъӀх

Мы мафӀхэм ипӀгъокӀӀу АдыгӀ республикӀэ гимназием дистанционнӀэ гъӀсӀныгъӀм-кӀӀэ игупчӀэ полицейскӀэхӀэр кӀогъагъӀх. ДистанционнӀэ егъӀдӀжӀн шыкӀӀӀр КъӀ-ралыгъо автоинспекторхэм къызфа-гъӀфедӀзӀ, сӀкъӀатныгъӀэ зӀлӀ кӀӀлӀцы-кӀӀухӀу мыщ щеджӀхӀэрэм гушылӀгъу афӀ-хъугъӀх.

ГъогурькӀоним хӀӀ-жъӀэр псӀтӀуми анахъуу щынагъо зышхъарытхӀэр кӀӀлӀцыкӀӀухӀэр ары. АщкӀӀэ щылӀэ шапхъӀхӀэр амы-укъонхӀу мыхӀэм ябгъӀ-шӀӀӀнӀу лӀшӀлӀхӀу щытӀп. Транспорт амалым щы-нагъоу кыпыкӀын ыльӀ-кыщтыр икӀу фӀдизӀу кӀӀлӀцыкӀӀухӀэм зӀхашы-кырэп.

КӀӀлӀцыкӀӀу гъогу-транс-порт фыкӀоныгъэр нахь макӀӀэ шыгъӀэным ыкӀи гъогурькӀоним ишапхъӀ-хӀэр зӀрашӀӀрэм нахь зы-къегъӀӀӀатыгъӀэным фӀшӀӀ видеозӀпхыныгъӀэ шыкӀӀэм тетӀу инспекторхэм пӀ-шӀорыгъӀшӀ зӀдӀгъушылӀ-гъухӀэр кӀӀлӀцыкӀӀу сымӀ-джӀхӀэм адашыгъ.

КыхъгъӀӀыгъӀн фае, ГИБДД-м икӀулыкъушӀӀ-хэм мы зӀдӀгъушылӀгъу шыкӀӀэм пӀшӀорыгъӀшӀуу зыфагъӀхъазырыгъ ыкӀи дӀгъоу агъӀцӀкӀагъ. Ар оклофӀэ тхыгъӀэ гъӀклӀрӀ-

кӀагъӀхӀэр ыкӀи гъогум те-хъуӀхӀанхӀэ ыльӀкыщт хъу-гъӀ-шӀагъӀхӀэм ящысӀхӀэр полицейскӀэхэм къызфа-гъӀфедӀагъӀх.

КӀӀлӀцыкӀӀухӀэм нахы-бӀрӀэ аукъохӀэр шапхъӀ-хӀу — лъӀсрыкӀо зӀпы-рыкыплӀхӀэм атемыхъӀ-хӀу, кушхъӀафӀхӀэм тес-хӀу гъогу гузӀгур зӀпа-чыныр ыкӀи автомобилӀу щытым ыпӀкӀӀэ къыкӀо-кыныхӀэр — зӀрӀмытӀрӀз-хӀэр къафалотагъ.

ГъогурькӀоним ишап-хъӀӀхэмкӀӀэ шӀӀныгъӀэ дӀ-гъоу алӀклӀльыр ныбжы-кӀӀхэм къагъӀӀӀгъуагъ, мӀхъанӀэ зӀлӀ упчӀӀхӀэр къулыкъушӀӀхӀэм къара-тыгъӀх, нӀфынӀэ къӀзы-тырӀэ пкыыгъохӀэр зӀра-лӀхӀэр ягуапӀу къало-тагъ.

КӀӀӀухым автоинспек-торхӀэр унӀм исӀу еджӀрӀэ кӀӀлӀедджакӀохэм ащыщ горӀэм дӀжӀ кӀуагъӀх ыкӀи илъӀс 13 зыныбжӀ пшӀӀ-шъӀӀжыем зыгъӀгушӀошт шӀухъафтын цыкӀӀухӀэр ра-тыгъӀх.

ӀШЫНӀЭ Сусан.

МЭКЪЭГЪЭӀУ

«АдыгӀ макъэм» иныбджӀгъу лъаплӀхӀэр!

2016-рӀэ илъӀсым иапӀрӀэ илъӀсныкӀо кӀӀтхӀгъу уахътӀэр макӀо!

ТыгъӀгъазэм и 3-м къыщегъӀжыагъуу и 13-м нӀс фӀгъӀкӀотӀныгъӀэ зӀлӀ кӀӀтхӀ-гъу уахътӀу «Урысыем и ПочтӀэ» зӀхи-щагъӀр кӀошт. Мы уахътӀэм къыкӀоцӀ гъ-зет кӀӀтхапкӀӀр къелыхыщт:

тхъамафӀхэм 5 къыдӀкырэ гъӀзетӀу B2161-рӀэ индекс зӀлӀм сомӀэ 776-рӀэ ча-пыч 87-кӀӀэ;

заом ыкӀи юфшӀӀӀным яветеранхэм апае B2162-рӀэ индекс зӀлӀм сомӀэ 759-рӀэ ча-пыч 75-кӀӀэ шъуакӀӀтхӀэн шъулъӀкыщт.

НыбджӀгъу лъаплӀхӀэр,
мы мӀфи 10-р
къызфӀжыугъӀфед,

ШЪУКӀАТХ
лъӀпкӀ гъӀзетым!

Хэхъоныгъэхэри гумэкIыгъохэри

Илъэсэу тызхэтым имэзи 9 кыкIоцI республикэм социальнэ-экономическэ хэхъоныгъэу ышIыгъэхэр АР-м и Лышхъэу ТхакIу-щынэ Аслъан тхамэтагъор зыщызрихъгъэ игъэкIотыгъэ зэхэсыгъоу министрэхэм я Кабинет джырэблагъэ иIагъэм шызэфэхьысыжыгъэх. Шагъэхэм анахъэу Iофыгъохэр арых ащыгъум зытегушыIагъэхэр.

АР-м и Лышхъэу непэ хэхъоныгъэхэм анахъэу гумэкIыгъо шхъаIэу щылэхэм къащыуцунхэр, хэкIыплэхэм зэдатегушыIэнхэр нахъ игъоу ылытагъ. Арэу щытми, кризисым кыиныгъоу кызыдихьыгъэхэм лъэныкъо зэфэшхьафхэм къащыгъэ-

тонтарэмрэ» IэкIыбым кыкIыгъэ продукциер нахъ макIэ хъуным зилахъ мымакIэу хэзылхъашуцт хъызмэтшIаплэхэм инэу къэралыгъом итхэм зэрахалытагъэхэм ишIуагъэкIэ, ахэм банкым чIыфэу кыIахыгъэм ипроцентэу атырэм пэлухъанэу фе-

щылэх

хэр агъэпсых. АР-м и Лышхъэу ипащэу промышленностым кыIтIупшырэ продукциер хэбзэнчъэу мыгъээкологэным фэгъэзэгъэ комиссии зэхацагъ.

Кризисым кыиныгъохэм апае къэмынэу Адыгеим имэкIумэщ хъызмэт, анахъэу чIыгулэжыным, мыгъэ гъэхъгъэ инхэр ышIыгъэх. Мы илъэсым тимэкIумэщ хъызмэтшIаплэхэм лэжыгъэ тонн мин 660-рэ къахыжыгъэ. Ар 2014-рэ илъэсым къахыжыгъэ тонн мин 150-кIэ нахыб ыкIи Адыгеим имэкIумэщ хъызмэт ащ фэдэ пчъагъэхэм къафэкIуагъэу нахыпэкIэ зыпарэкIи кыыхэкIыгъэп. Былымхъунми, мыбэдэдэми, хэхъо иI. Мэлэу ыкIи пчэнэу республикэм ихъызмэтшIаплэхэм алыгъыр процент 13,4-кIэ, кьохэр проценти 7,5-кIэ нахыбэ хъу-

гъэпсыгъ АгроБизнесИнкубаторэу Джэджэ районым шырагъэжыагъэр. Мы илъэсыр кызыхыагъэм кышыублагъэу ащ ишIын сомэ миллион 200-м ехъу бюджет ахъщэу пэлуагъэхьагъ. Ащ инфраструктурэ игъэпсын кышыдэлъытагъэхэр ашIыгъахэ,

тыгъэр. 2014-рэ илъэсым ащ фэдэ иуахътэ ар сомэ миллиард 28-м ехъуцтыгъ. Мы лъэныкъомкIэ Iофхэр нахышIу шIыгъэнхэр республикэ пащэхэр Iофыгъоу зыдэлажъэхэрэм непэ ащыщ. Ащ кышыдэлъытагъэх банкым чIыфэу кытыгъэм техорэ про-

Кризисым кыиныгъоу кызыдихьыгъэхэм лъэныкъо зэфэшхьафхэм къащыгъэкIагъэми, ахэр нахъ зэпычыгъошIу хъунхэм фэгъэпсыгъэ Iофэу республикэм ипащэхэм зшIуахыгъэхэм экономикэр зыпкэ итынымкIэ яшIуагъэ кызыэрэкIуагъэр кыыхэбгъэщын фэе.

фэбэплэ комплексэу хахъэрэри аухыгъ, чэмхэр зыцаIыгъыцт фермер, щэм ыкIи хэтэрыкIхэм ахэшыкIыгъэ гъомылапхъэхэр кызыщыдагъэкIыцтхэ цеххэр ыкIи гъэуцъыIэлъэ-Iыгъыплэр ашIых.

Кризисым кыиныгъохэр кы-

центым пэлухъацт субсидиер, банкым чIыфэ кытыным пэе шыхъатэу (гарантиеу) республикэр уцуныр, микрокредитованиер, нэмыкI Iэпылэгъухэр. Министерствэм кыгъэхъазырыгъэ докладым кызыэрэхэщыгъэмкIэ, кризисым ыпкэ кыкIыкIэ, цыфхэм мылькоу къалэкIахъщыгъэр процент 12,2-кIэ кыелыхыгъ, псэукIэ амалэу ялагъэм кышыкIагъ. Ахэм апкэ кыкIыкIэ, сатыушныри кыелыхыгъ. Цыфхэм хахъоу ялэр нахъ макIэ зэрэхъугъэм псэуплэ-коммунальнэ фэло-фашIэхэм ауасэхэм апкIэ зэрэтырэмми кышыгъэкIагъ, чIыфэу ателыым етIупшыгъэу хэхъо.

АР-м и Лышхъэу мэзи 9-м изэфэхьысыжыгъэм уасэ къафшIызэ, уасэхэр зыпкэ итынхэм фэшI республикэм кышыдагъэкIырэ продукциер зыщыIуагъэкIырэ ермэлыкхэр зэхэоцхэ закьокIэ Iофыгъоу щылэхэр дэгъэзыжыгъэхэ зэрэмыхъуцтыр кIигъэтхыгъ. Адыгеир инвесторхэмкIэ анахъ хьопсэгъо субьектэу Федеральнэ гупчэм шалытэхэрэм зэрэщыщыр, инвестициер нахыбэу республикэм

Мы илъэсым тимэкIумэщ хъызмэтшIаплэхэм лэжыгъэ тонн мин 660-рэ къахыжыгъэ. Ар 2014-рэ илъэсым къахыжыгъэ тонн мин 150-кIэ нахыб ыкIи Адыгеим имэкIумэщ хъызмэт ащ фэдэ пчъагъэхэм къафэкIуагъэу нахыпэкIэ зыпарэкIи кыыхэкIыгъэп.

кIагъэми, ахэр нахъ зэпычыгъошIу хъунхэм фэгъэпсыгъэ Iофэу республикэм ипащэхэм зэшIуахыгъэхэм экономикэр зыпкэ итынымкIэ яшIуагъэ кызыэрэкIуагъэр кыыхэбгъэщын фэе. IэкIыб къэралыгъохэм къарамышъжыгъэу мыщ кыщашыгъэу продукциер дгъэфедэным тыкыфэкIоным епхыгъэ Iофтхъабзэхэр зэу ахэм ащыщых.

АР-м экономикэ хэхъоныгъэхэмкIэ ыкIи сатыумкIэ и Министерствэ социальнэ ыкIи экономикэ хэхъоныгъэхэм язэфэхьысыжыгъэу кыгъэхъазырыгъэм кызыэрэщылэгъуагъэмкIэ, промышленностым епхыгъэ хъызмэтшIаплэхэм яIофшIэн, кыдагъэкIырэм кышыкIагъэп, зыпкэ итхэу лъэкIуатэх. ОАО-у «ЗАРЕМ» зыфилорэмрэ АО-у «Кар-

деральнэ бюджетым кыыхэхыгъэу субсидиер къафэкIуагъэх. Ар республикэм ипащэхэм зэшIуахыгъэ Iофышхохэм зэу ащыщ. Джащ фэдэу промышленностым кризисым кыиныгъохэр зэпычыгъошIу фэхъунхэм, ары пакIошъ, хэхъоныгъэхэр егъэшIыгъэнхэм фэгъэпсыгъэ

2015-рэ илъэсым иапэрэ мэзих кыкIоцI сомэ миллиарди 4,2-рэ республикэм инвестициеу кыхэлъхъагъэ хъугъэ.

законхэр аштагъэх, инвестициехэмкIэ зэзэгъыныгъэхэм акIэ-тхагъэх, промышленностым хэхъоныгъэхэр егъэшIыгъэнхэмкIэ республикэ фонд зэхацагъ, индустриальнэ паркхэр, кластер-

гъэх. Ащ лэу IуагъэкIырэмми хигъэхъагъ. Джащ фэдэу щэу, кIэнкIэу республикэм кыщадыхъыжырэри нахыбэ хъугъэ. Агропромышленнэ комплексым Iэпылэгъоу ыгъотыгъэм шIогъэ ин кызыэрэтыгъэр мыщ дэжым кышыхэгъэщыгъэн фэе. Мэзи 9-у зигугъу къэтшIырэм кыкIоцI пстэумкIи сомэ миллион 455-у ащ пэлухъагъэм щыщэу сомэ миллион 402-р федеральнэ, миллион 52,4-р республикэ бюджетхэм къахэхыгъэх. Мылькоу мы отраслэм факлорэм нахыбэу фэдэ кытыным фэшI, къэралыгъо Iэпылэгъоу субсидие зэфэшхьафыбэ мэкIумэщ хъызмэтшIаплэхэм афэкIо. МэкIумэщ хъызмэтым хэхъоныгъэхэр егъэшIыгъэнхэм, IэкIыбым кырамыщэу мыщ кышыдагъэкIырэ продукциер дгъэфедэным тыкыфэкIоным фэ-

пэшIуекологэнымкIэ Iофтхъабзэхэм къадыхэлъытагъэу, бизнес цыкIум ыкIи гурытым ащылажъэхэрэм хэбзэлэхъэу атырэр нахъ макIэ хъуным фэгъэпсыгъэ Iофтхъабзэхэр агъэнэфагъэх ыкIи чъэпыогъум и 1-м ахэм кIуачIэ яIэ хъугъэ.

Ащ фэдэ хэхъоныгъэхэм адакIоу, Iофыгъохэри лъэныкъо зэфэшхьафхэмкIэ щылэх. Кризисыр ары ахэр кызыдэзыхыгъэхэр. Банкхэм чIыфэу къатырэр хэпшыкIэу нахъ макIэ зэрэхъугъэм социальнэ-экономическэ лъэныкъом иягъэ регъэкIы. Мы илъэсым ищылэ мазэ кышыублагъэу шышхъэу мазэм нэс пштэмэ, пстэумкIи сомэ миллиард 17,4-рэ кредитэу къа-

иэкономикэ кыыхалхъэхэмэ, аршIуагъэ къэзытыцт зы хэкIыплэу зэрэщытри кыыхыгъэщыгъ, ащ нахъ гъэлъэшыгъэу Iоф дашIэнэу къариIуагъ. 2015-рэ илъэсым иапэрэ мэзих кыкIоцI сомэ миллиарди 4,2-рэ республикэм инвестициеу кыыхэлъхъагъэ хъугъэ.

— Цыфэу республикэм исхэм япсэукIэ нахъ дэи мыхъуныр, къалэкIахъэрэм, хахъоу яIэм кышымыкIэныр анахъ шхъаIэу тызыпылпын фэехэм ащыщых, — кыIуагъ республикэм ипащэ. — Джа Iофыгъо-хэм хэкIыплэ афэхъуцтым тызэдягупшысэныр, кызыдэхэтхынхэр пстэуми зэдытиIоф.

ХЪУТ Нэфсэт.

Гъэтэрэзыжбынхэм ахэплъагъэх

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм бюджет, финанс ыкIи хэбзэIахь политикэмкIэ и Комитет тыгъэгъазэм и 1-м игъэкIотыгъэ зэхэсыгъо иIагъ. Ащ хэлэжъагъ Парламентым и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, АР-м финанс IофхэмкIэ иминистрэу Долэ Долэтбый, депутатхэр, муниципальнэ образованиехэм ялIыкIохэр.

Iофтхьабзэр зерищагъ комитетым итхьаматэу Мырзэ Жанбэч. ЗэкIэмкIи Iофыгъуи 4-мэ ахэплъагъэх. Анахъэу анаIэ зытырадзагъэр 2016-рэ илъэс бюджетым фэгъэхьыгъэ законым ипроект ары. Законопроектым иятIонэрэ еджэгъу зыфагъэхьазырзэ, сомэ миллиони 171-рэ зытефэщт гъэтэрэзыжбын 26-рэ комитетым къыфэкIуагъ, ятIонэрэ еджэгъум агощынэу щытыгъэр сомэ миллион 75-м кIэхъэ.

Депутатхэм къатыгъэ гъэтэрэзыжбынхэр зэкIэ ищыкIэгъэ шыпкIэу зэрэщытхэр хагъэунафыкIызэ, предложение пстэуми игъэкIотыгъэу атегушылагъэх, ау мылIкур зэрымкIурэр

къыдалытэзэ, пстэуми адырагъэштэн альэкIыгъэп. Голосованием ыуж комитетым и депутатхэм гъэтэрэзыжбын 22-мэ адырагъэштагъ. Ахэм ащыщых: Адыгеим илъэпкI хъарзынэщ иматериальнэ-техническэ зэтэгъэпсыхьан пэлуагъэхьанэу сомэ миллиони 2,5-рэ, хэушъхьафыкIыгъэ автономнэ учреждениеу «Адыгейская лесопожарная охрана» зыфиIорэм иIыгъын сомэ миллиони 3, искусствэхэм яреспубликэ кIэлэцIыкIу еджапIэу ЛъэцэрыкIо Кимэ ыцIэ зыхъырэм иунашъхъэ игъэкIэжбын сомэ миллиони 2,8-рэ, зынэ къыщыкIагъэхэм е зымылIэгъухэрэм зэреджэхэрэ тхылъхэм якъэщэфын сомэ мин 300 апэлуагъэхьащт,

миллиони 5-р Фэдэ дэт IэзэпIэ амбулаторнэ базэм изэтэгъэпсыхьан пэлуагъэхьащт, Теуцожь район сымэджэщым игъэцэкIэжбын сомэ миллион, Лъэустанхъэблэ IэзэпIэ амбулаториэм изэтэгъэпсыхьан сомэ миллион къэкIошт илъэсым афатIупщынэу агъэнэфагъ.

Джащ фэдэу тегушылагъэх ыкIи ятIонэрэ еджэгъумкIэ аштэнэу агъэнэфагъ шIокI зимылэ медицинэ страхованием ибюджетэу 2016-рэ илъэсым телытагъэм фэгъэхьыгъэ законопроектми. Адыгэ Республикэм 2015-рэ илъэсымкIэ ыкIи 2016 — 2017-рэ илъэсхэмкIэ иреспубликэ бюджет зэхьокIыныгъэу фэхьугъэхэм афэгъэхьыгъэ законопроектыри зэхэсыгъом къыщалэтыгъ. Республикэ бюджетым фэдэу кIыхьащтыр сомэ миллиард 1,1-м, хъарджхэр сомэ миллиардым ехъу. ЗэхьокIыныгъэу ашIыгъэхэм яшIуагъэкIэ, республикэ бюджетыр зыщыкIэщт ахъщэр сомэ миллион 96,9-кIэ нахь макIэ хъугъэ.

Парламентым ыужкIэ иIэщт зэхэсыгъом нафэ къыщыхъушт мылIку зыпэлуагъэхьащтхэри, цагъэзыенхэ фаеу хъушътхэ гъэтэрэзыжбынхэри.

ПИАТIЫКIО Анет.

Адыгеим и Премьер-министрэ поселкэу Яблоновскэм ипсэолъэшIыпIэ зауIэмэ яIофхэм язытет зыщигъэгъозагъ

Адыгеим и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат ТэхьутэмыкIое районымкIэ поселкэу Яблоновскэм бэмышIэу экIом, псэолъэшIыпIэ зауIэмэ яIофхэм язытет зэригъэшIагъ.

КIэлэцIыкIу IыгъыпIэу N 14-м къыпашIыхьащтым пае сомэ миллион 22-рэ къыхагъэкIыгъ, кIэлэцIыкIуи 120-рэ шыIыгъыгъэным ар тегъэпсыхьагъ. Мы илъэсым илоныгъо мазэ унэм ишIын фежъагъэх, тыгъэгъазэм ыкIэхэм адэжъ ар аухынэу щыт. Мы мэфэ благъэхэм унашъхъэр алэтыщт, унэ IоцI IофшIэнхэр аухышъты, кIэлэцIыкIу IыгъыпIэм къыпэлуль чIыпIэхэр зэтырагъэпсыхьащтых. МебелыкIэ къащэфынэу, пцэрыхьапIэм ищыкIэгъэ оборудованиер зэблахъунэу рахъухъэ.

Республикэм и Премьер-министрэ псэолъэшIын IофшIэнхэр поселкэм зэрэщыкIохэрэм защигъэгъозагъ, районым, къоджэ псэупIэм, подряднэ организацием япачэхэм адэгущылагъ. КъумпIыл Мурат псэолъэшIынымкIэ пIалъэу щыIэхэр амыукъонхэм лъэшэу ана-

Iэ тырагъэтынэу ахэм арилуагъ.

Джащ фэдэу федеральнэ программэм къыдыхълытагъэу IэрышI футбол ешIапIэ зыхэтыщт стадионым игъэпсын поселкэм щыфежъагъэх. Адыгэ Республикэм физическэ культурэмрэ спортымрэкIэ и Комитет IэрышI футбол ешIапIэм ыльэгъу радзэщтыр сомэ миллиони 8-кIэ къыщэфыгъ. Муниципальнэ образованиер къоджэ псэупIэмрэ япачэхэр джы зыпылххэр IэрышI футбол ешIапIэмрэ тетIысхьапIэхэмрэ ягъэпсын ахъщэу пэлуагъэхьащтыр къэгъотыгъэныр ары. КъызэрэрадзэрэмкIэ, стадионым ишIын 2016-рэ илъэсым ыгузэгъу аухышът.

Адыгеим и Премьер-министрэ псэупIэм игъэкъэбзэнрэ изэтэгъэпсыхьанрэ ренэу зэрэлыпIлэнхэ фаем поселкэм ипачэхэм анаIэ тыраригъэдзагъ.

Къэхэр зэрэзэхакъутагъэхэм къыгъэгубжыгъэх

Хэгъэгъу зэошхом илъэхъанэ Польшэр шъхьафит зышIыжыгъэ советскэ ыкIи польскэ дзэкIолIхэм якъэхэр зэрэзэхакъутагъэхэм общероссийскэ Народноэ фронтым хэтхэр къыгъэгубжыгъэх.

«Хэгъэгъу зэошхом илъэхъан Польшэр шъхьафит ашIыжыкIэ фэхыгъэхэ советскэ ыкIи польскэ дзэкIолIхэм якъэхэр зэрэзэхакъутагъэхэр пцэчы хъунэу щымыт нахь мышIэми, советскэ дзэкIолIхэм польскэ дзэкIолIхэр ягъусэхэу Европэр, ащ хэхъэ Польшэри, фашист нацизмэм шаухъумэзэ лIыхъужьныгъэу зэрахьагъэм ишIэжъ агъэцIыкIун альэкIышътэп. Тарихьым инэкIубгъохэр кIэптхыкIыжыныхэ е ууцIэпIынхэ плъэкIышътэп. Къэхэр зэхэзыкъутагъэхэр цIыфкIэ лъытэгъуаех. Сьд хъугъэкIи тятэхэм, тятэжъхэм, ахэм ащыщых польскэ дзэкIолIхэри, лIыхъужьныгъэу зэрахьагъэр ренэу агу кIынэжышът тыхэгъэгукIи ПольшэмкIи», — къылуагъ общероссийскэ Народноэ фронтым икIутамэу Рязанскэ хэкум щылэм иштаб итхьаматэ игуадзэу, Къэралыгъо Думэм идепутатэу Андрей Красовым.

Общероссийскэ Народноэ фронтыр зигупшысакIэхэр зэтефэхэрэм, общественнэ кIуа-

чIэхэр зэзыпыххэрэм ядвижениеу щыт. Ащ ипач Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путинэр. ЗэкIэ хэгъэгъум ирегион 85-мэ ащ икIутамэхэр ащызэхэщагъэх. Общероссийскэ Народноэ фронтым пшъэрылI шъхьалэу илэр къэраIыгом и ЛIышъхъэ жьоныгъуакIэм къыдигъэкIыгъэ указхэр, пшъэрылIэу афишIыгъэхэр зэрагъэцэкIэжъхэрэм лъыплъэгъэныр, уплъэкIугъэныр, джащ фэдэу къолъхъэ тын-Iыхыным, мылIкур зэрэзэрапхъорэм бэнэныгъэ яшIылIэгъэныр ары. Народноэ фронтым лъэныкIо зэфэшъхьафхэм афэгъэгъэгъэ IофшIэIэ купи 5 щызэхэщагъ: «Общественнэ ыкIи хабзэр: зэдэгущыIэныгъэ занкI», «Гъэсэнныгъэр ыкIи культурэр лъэпкIэ зэфэдэныгъэм ыльапсэх», «ЩыIаIэм идэгъугъ», «Шъыпкъагъэ зыхэлэ ыкIи шIуагъэ къэзытырэ экономик», «Социальнэ зэфэныгъ» ыкIи общественнэ уплъэкIуныр.

ОНФ-м ипресс-къулыкъу.

Адыгеим ишIушIэ Iэпылэгъу Къырым щыпсэухэрэм альылэсыщт

Украинэм электроэнергиер зэрэпиупкIыгъэм къыхэкIэу джыдэдэм Къырым щыпсэухэрэр чIыпIэ къын зэритхэр къыдалытэзэ, тиреспубликэ исхэм ахэм апае гъомылэпхъэ лъэпкIэ зэфэшъхьафхэр аугъонгъэх.

Адыгеим и ЛIышъхъэу ТхьакIушынэ Аслъан иджэпсалъэу Къырым щыпсэухэрэм Iэпылэгъу ятыгъэным фэгъэхьыгъэм тиреспубликэ ит предприятие, организации зауIэмэ ялэжъаIохэм къыдырагъэштагъ. Тонн 25-рэ хъурэ гъомылапхъэхэр: хъаджыгъэр, пынджыр, тыгъэгъэзэ дагъэр, минеральнэ псыр ыкIи нэмыкIхэр зэрылI аутомобилыр тыгъэгъазэм и 2-м Симферополь ежъагъ.

— Урысыем ис лъэпкхэр

сыдигъуи мыщ фэдэ хабзэм рэгъуазэх: тхьамыкIэгъошхо къызыфыкIыкIыгъэм ренэу делэх. ЗыкIи къыхэкIыгъэп Адыгеим ащ фэдэ хъугъэ-шIагъэхэм ащиухъэу. Игъом Iэпылэгъу уафэхъуным къыкIырэр тэ дэгъоу тэшIэ, — къылуагъ ТхьакIушынэ Аслъан.

Шъугу къэтэгъэкIыжы блэ-кыгъэ илъэсым Адыгеим ишIушIэ Iэпылэгъу пчъагъэрэ Къырымрэ Донбассрэ зэралIыгъэлэсыгъэр. Донбасс щыпсэ-

урэ кIэлэцIыкIухэм ИлъэсыкIэм ехъулэу афашIышът шIухьафтынхэр джыдэдэм республикэм цаугъоих.

* * *

Граждан ухъумэнымкIэ гъэIорышIапIэм ипачэу Абрэдж КъэпIлан къызэрилуагъэмкIэ, мэфэ зауIэкIэ узэкIэлэбэжъмэ, МЧС-м и ГъэIорышIапIэу АР-м щылэм Къырым ыгъэкIогъэ мобилънэ пунктыр къалэу Армянскэ шагъэуцугъ. Джащ фэдэу Адыгеим и ЛIышъхъэ иунашъокIэ киловатт 50 кIуачIэ зилэ дизельнэ электростанциитIу МЧС-м имашинэкIэ Симферополь ащагъэх.

Къырым хыгъэхъунэныкIом щыпсэухэрэм ящыIэныгъэкIэ ящыкIэгъэ фэлэ-фашIэхэм япхыгъэ Iофтхьабзэхэр Урысыем и МЧС зэшIуехых. Республикэу Къырым ыкIи къалэу Севастополь электроэнергиер къыхэкIэу «ОшIэ-дэмышIагъ» зыфиIорэ режимыр щыл. Анахъэу зыныбж хэIкIотагъэхэм, сабыибэ зилэ ны-тыхэм, зипсауныгъэ амалхэр зэщыкIуагъэхэм анаIэ атырагъэты. IофшIэнэу щызэшIуахыхэрэм нэбгырэ 3900-рэ ыкIи техникэ 1000 ахэлажъэх, ащ щыщ нэбгырэ 1500-м ехъурэр ыкIи техникэ 300-р Урысыем и МЧС иех.

ИШЪЫНЭ Сусан.

Кризисым кѳиныгѳохэр мымакӀэу кѳызыдихѳыгѳэх нахь мышӀэми, бизнес цыкӀум ыкӀи гурытым кѳэралыгѳо ӀэпыӀэгѳоу Адыгеим цыратырэм мы илӀэсым кѳыщагѳэкӀагѳэп. ХьызмэтшӀэпӀэ мини 4 ыкӀи унӀе предприниматель мин 16-м ехуе мы лӀэныкѳом ыпӀэ щӀаӀжӀэ. Ахьм пстӀэумкӀи нӀбгырэ мин 46-мӀ Ӏоф ащашӀэ.

Ахъщэр зыфагъэнэфагъэм пэлугъэхъэгъэным фэш! бизнес цыкълум ыкӀи гурытым яобъектэу къэралыгъо лэпылэгъу

зэрэтиштхэм якыхыэхынкѳ зэнэкьокьюи
6 зехаци, ахэм яклѳух зэфѳэхысыжыхэм
къапкырыкыхээз, ѳпылѳгур афатлуп-
щыгъ. Джыри мы уахтѳм я 7-рѳ ыки
я 8-рѳ зэнэкьокьухѳр аухыгѳэху, ахэм
яклѳуххѳр зѳахысыжыхѳ. Министѳр-
ствѳм ипресс-къулыкѳу кыззѳритыгѳэм-
клѳ, предприятияеу продукцияем икы-
дѳгѳэклын, фѳло-фѳшлѳ зѳфѳшьхафхэм
ягѳзцклѳн афѳгѳзагагѳэху, ѳлофшлѳн
зырагѳзушьомбгѳуным пае оборудова-
ниѳр зыгѳклѳжьынуу зыщиклагѳэхѳм
нахыбѳу аналѳ атырагѳзыгѳ. Мыщ
фѳдѳ хыизмѳтшлѳлѳхѳм лѳхъаным диш-
тѳрѳ оборудованияклѳу ащѳфыгѳѳм
тырагѳэклодѳгѳѳ ахъцѳм пѳлухажыныу
субсидиѳ зѳратыштхѳм япчѳагѳѳ мыгѳѳ
нахыбыѳ ашыгѳ. Федеральнѳ ахъщѳу
ащ фѳдѳ ѳпылѳгѳум сомѳ миллион
30 кыззѳрѳфатлупшыгѳѳм ишыугѳэкѳлѳ.

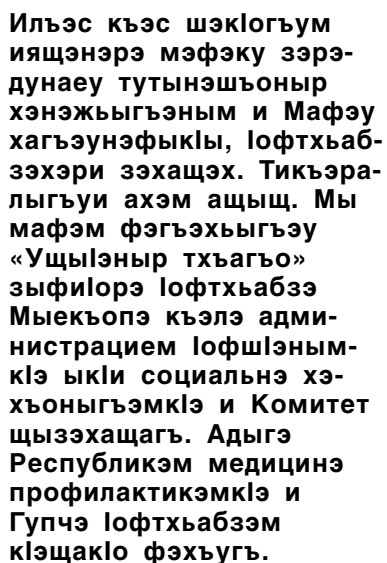
Джащ фэдэу лизинг зээзгыныгым клэтхагэхэм процентэу атырэм пэлухьанэу субсидиэхэр аратынхэри зы кээралыгбо лэпылэгбоу программэм кыдыхэлхытагэхэм ащыц. Бизнес цыклум ыкйи гурытым ащылэжьэрэ объекты 6-мэ ащ фэдэу аратыгым сомэ миллионэр мин 900-рэ пэлухьаг. Лизинг зээзгыныгыз ышлыным пае апэрэ зэнэсэу ытыштымклэ предприятие 12-мэ зэклэм-кйи сомэ миллиони 9,9-рэ аратыг.

Предприятиеу оборудованиер зыгъ-
кӀэжыштхэм нахьыбэу республикэм
ыналэ атыригъэтыгъэми, бизнесыр езы-

гэжээгэглэхэри лэпэдэлэл ышлыгэхэл. Егэжьяплэ хуэнэу грантхэр, микро-займхэр бэмэ аратыгэх, банкым чыфа кылызыыхэхэрэм ащыщхэми шыхбат (гарант) республикэр афэхууг. Мыш фэдэ лэпылэгуу зищыклагэхэм ялоф нахь кэпсынклэным фэшл шапхэхэм зэхьокныгэхэр афашлыгэх. Гуцылэм пае, микрозайм зэратыгэхэм ащ кы-зэрэрагэгэгээжышт плальэу агьэнэ-фэгьагэр ильэси 3-м зэрэнагэсыгьэм ишуагэклэ, мазэм кьатын фаер нахь маклэ хуугэ, ащ ялофхэр лъэшэу кыгьэпсынклагэх. Мы ильэсым пыкы-гэ уахьтэм ащ фэдэ лэпылэгуу биз-нес цыклум ыкли гурьтым яобекти 100-мэ аратыгьэм пстэумкли сомэ миллион 71,6-рэ пэлухьяг.

АР-м экономикэ хэхьыоньгэхэмклэ ыкли сатыумклэ и Министерствэ изэфэхьысыжыхэм кызэрагьэльэгьуагьэмклэ, кьэралыгьо лэпылэгьум фэгэхьыгьэ программэм кьыдыхэлъытэгьэ лотхьабзэхэм апае 2015-рэ ильэсым агьэнэфагьэм щыцэу сомэ миллион 400,7-р атыгьах, бизнес цыклум ыкли гурытым иобьект 411-м лъэныкьо зэфэшхьафхэмклэ аделагьэх.

ХЬУТ Нэфсэт.

Тутынэшъоным ыпкь кьи-кыкӀэ цыфхэм ятхьабыл адзбз уз илӀ мэхъу, жьы кӀэщапӀэхэм зэрар арехы. Ащ пышгӀгӀэ цыфхэм уз хьылъэхэр ялӀэх мэхъу. Нэужым скъэатныгӀгӀэ хахынэу, ящӀлӀэныгӀгӀэ нахь кӀако хьунэу шынагӀо ял.

Тутын ешорэ цыфым ац
пухэхоу хигуатэрэр кыпыкы-
рэ гумэкыгьом ебгэпшэнэ-
плэкыштэп. Тиухэтэ туты-
нэшъоным епхыгэ уз 25-рэ
агъэунэфыгъ. Ахэм ащыщых ин-
сультыр, инфарктыр, тхыбы-
лым епхыгэ узхэр, адэбз
узыр, нэмыххэри. Къыогоорэ
веществоу тутыным хэлъхэм

пкыышъолым зэрэрэу рахырэр
жэклоцым кыыщежъэ. Нэужым
цыфым иорган пстэуми анэ-
сы. Кыхыгъэщыгъэн фæе адæбз
уз зилэхэм япроцент 95-р тутын
зэрешъорэр.

Тутыным хэль никотиным
цЫфым ыпкыш'ол иег'эшхо
рег'эк'ы. Ащ ыпк' кык'ык'лэ
л'ынтфэхэр нах' цык'л' мэх'у
ык'л' узэх' зауш'омбг'уным
фэлорышлэ. Никотиным шхьэм
ек'лүр л'ынтфэхэми зэрар
арехы. Мы гумэк'ыг'ом пэш'уе-
к'лог'эным пае анах' шхьа'лэр
псауным к'г'аэмыханэ илэр
цафухэм к'гагурынон'ар ары. Ащ
к'ыхэк'лэ Адыгеим медицинэ

профилактикэмкэ и Гүчэ мы
лофтхьабзэр зехишагь. Коми-
тетым лоф цызышлэхэрэм япса-
уныгэ изытет аулпльэкуныр,
тутын ешохэрэр мытэрэззу
эрэээклохэрэр агурагэлонын
ары акцием пшэрыльгэу илагэр.

лофтхьабзэм къеклолагъэхэу,
зипсауныгъэ изытет зыуплъэкIу
зышIоигъохэм зэкIэмI къашэ-
чырэр, ялъэагъэ, лъыдэкIуаер,

лým глyкoзeзy хэлъыр арагъ-
улпэкyгъэх. Джащ фэдeзy,
«Кардиовизорымкeлэ», пульсо-
ксиметриемкeлэ цыфхэр ауп-
лэкyгъэх.

Фаехэр терапевтым, психологым, диетологым, психиатр-наркологым гушылэгъу афэхъунхэу амал ялагъ. Ягумэкыгъохэм специалистхэр ащагъэгъозагъэх, яупчлэхэм яджэуап-

хэр агьотыжыгьгээх. Джащ фэдэу, лофтхабзэм къеклолагьэхэм ацлэхэр зэрымыт анкетирование арагэшлыгь. лофтхабзэм къеклолагьэхэм тутынэшъоным зэрарэу кыхьхырэ зэрьтхэгьэ тхьапэхэр афагошчгьэх. Зөклэмкли акцием нэбгырэ 32-рэ хэлэжыагь.

ГЪОНЭЖЬЫКЪО
Сэтэнай.

Гэзфэбэгъу уахътэр зырагъажьэкIэ, чылыэ унэхэм машом закъыщиштэу хабзэ. Сыда помэ ахэр хьакукIэ, электричествэкIэ агъэплъых. Мыщ фэдэ псэуплэхэм машор къащымыгъэхугъэным, цыфхэр, анахьэу кIэлэцыкIухэр, хэмыкIодэнхэм фэшI мэшлогъэкIосэ къулыкIуым иофышIэхэр къекIокIыхэзэ здэгущыIэгъухэр адашых, шапхьэхэр зэрытхэгъэ тхыгъэхэр афагощых.

МыекыуапкӀэ машлор къэ-
мыгъэхуыгъэным лыплпӀэрэ
шьольыр подразделением иот-
дел икыулыкыушӀэхэм цыфхэм
асоциальнэ фӀэл-фашӀэхэр зы-
гъэцӀкӀэрэ гупчэм илыкӀохэр
ягусэхуэ джырӀблагъэ профи-
лактическэ лӀфхыабзэ зӀхача-
гъ. УнӀгъо шъхьарыкӀыу ахэр

къеклокыхэзэ, машор къэмыгъэхъугъэным ишпхъэхэр джыри зэ агу къагъэклыжыгъэх.

УФ-м ошлэ-дэмышлэ юфхэм-клэ и Министэрствэ и Гьэо-рышланлэу АР-м шылэм ишю-льыр подразделение иотделэу Мыекьуапэ дэтым ипашэ игуа-дзэу Барцо Русл'ан кызыз-

риуагъэмклэ, электролиниехэр,
ахэм япхыгъэу лoф зышлэрэ
хьакухэр зэрагъэфедэшт шы-
клэхэр цыфхэм кьафалотагъэх.
Лъэшэу анаэ зытырагъэты-
гъэхэм ащыц ешъуагъэу плэм
хэлъэу тугыныр клагъэнэнэу
зэрэхьымытыр. Сыда плэмэ ары
нахьыбэрэм машом зыккы-
штэныр ккызыхэкълэрэ.

Кьюлыкьюшлэхэм квартальнэ гэгэорышлэхэм залуагьэклаг, машор цынэгьончъэным ишапхьэхэр зэрытхэгьэ тхьапэхэр ахэм агощынхэу аратыгьэх.

**Къэралыгъо
мэшлôгъэклôсэ инспекто-
рæу С. ДАВЫДОВЫР.**

Гъогухэм языхтэ зэрагъэшлагъ

Общественнэ движениеу «Гъогу къутагъэхэр» зыфиорэм илидерэу, Къэралыгъо Думэм хэтэу Александр Васильевыр ары гъогу инспекцием ипэ-щагъэр. Шэклогъум и 30-м пчэ-дыжым кыщегъэжыагъэу Народнэ фронтым МыекъуапэкӀэ гъогуи 10 ыуплэкӀугъ. Джащ фэдэу еджапӀэм пэблэгъэ гъогу зэпырыкӀыпӀэхэр щынэгъончъэхэм зэригъэшлагъ.

Урамэу Депутатскэм, гимназиу N 22-м дэж, щынэгъончъэу цыфхэр зеклонхэм пае лофшӀэнэу шашлагъэр зэрэбэр «фронтоникхэм» кыыхагъэщыгъ. Ау лъэныкъуитӀу хурэ гъогум пэрыохъухэр, скоростыр километрэ 20-м рагъэху зэрэмыхъуштыр къэзыушыхатыр тамыгъэр зэрэтемытыр кыыхагъэщыгъ.

Къэлогъэн фае мыщ фэдэ тамыгъэ Мыекъуапэ бэрэ зэрэщымылӀэгъуштыр. Александр Васильевым кызырэхигъэщыгъэмкӀэ, еджапӀэхэм адэж щыт гъогу зэпырыкӀыпӀэхэм къэшыхыагъэу ахэтыр макӀэ. Шапхэхэм кызыралорэмкӀэ, гъогу зэпырыкӀыпӀэм ыбгъу пэлчэ метрэ 50-у къэшыхыгъэн фае. Ар зэкӀэми ачагъэцакӀэрэп. Урамэу Пионерскэм гъогу зэпырыкӀыпӀэу илэр зэрэбэр джащ фэдэу «фронтоникхэм» кыагъэнфагъ.

— Гъогу зэпырыкӀыпӀэхэр зэтэгъэлсыхыагъэх. Ау ГОСТ-у 52289-м кызыралорэмкӀэ, лъэныкъуитӀу хурэ гъогум гъэгъаплэ тетын фае. Ар администрацием дгъэхыштыр тхьапӀэхэм ащыхэдгъэунэфыкӀыштыр, — кыӀуагъ Александр Васильевым.

Урамэу Пионерскэм Кузнеч-

2015-рэ илъэсым шэклогъум и 19-м «Гъогухэм языхтэ уасэ фэтшын» зыфиорэ инспекциеу Общественнэ движениеу «Народнэ фронтым» зэхихагъэм илофшӀэн Къыблэ федеральнэ шьолъырым щыригъэжыагъ. Ахэм илъэсныкъом кыкӀоцӀ гъогу километрэ мин 60 фэдиз Урысыем ишьолъырыхэм ашауплӀэкӀугъ. Мыекъуапэ я 78-у ахэр кынынэсыгъэх. «Народнэ фронтым» илӀыкӀохэм гарантӀе зыпылӀ гъогухэр къаплӀыхыагъэх, охътэ гъэнэфагъэу ялэр амыухызэ ахэм языхтэ зэхьокӀыгъэм зэрагъэшлагъ.

нэ переулкэм дэж гъогу зэпырыкӀыпӀэ шынагъо зэрилэм активистхэм гу лъатагъ. Ар къэзыушыхатыр «зебрэ» ащ тетӀп, ау тегъэлсыхыгъэ тактильнэ плиткэ гъогунапӀэм лӀуль. Плиткэр зэрэщылым кыыхэкӀэу тэрэзэу зымылӀэгъурэ цыфым мы чыпӀэр гъогу зэпырыкӀыпӀэу кыышыхъуштыр. Гъогу зэпырыкӀыпӀэр нэмыкӀ чыпӀэ щыгъэпсыгъ ыкӀи водителыр скоростым кыышмыгъакӀэу чъэн фит. Ащ кыыхэкӀэу гъогум мыхьомышлагъэ техъухъаным ищынагъо щыт.

Мыекъуапэ иурамэу Лениным ыцӀэ зыхьырым тет унэу N 8-р гарантӀе зилэ гъогухэм ащыштыр. Ащ блэкӀыгъэ илъэсым гъэцӀэкӀэжынынхэр щыкӀуагъэх нахь мышӀэми, люкэу телъыр «етӀысэхыгъ». Общественнэ движениеу «Народнэ фронтым» иактивистэу Николай Мельковым уплӀэкӀунэу ышыгъэхэм кызырагъэлӀэгъуагъэмкӀэ, ар сантиметри 6 мэхъу. ШапхэхэмкӀэ сантиметри 3 нахь хъунэу щытӀп. Ащ ыпкӀ кыкӀыкӀэ гъогум хъугъэ-шлагъэхэр техъухъанхэ ыльӀэкӀыштыр.

кӀыштыр. ЫпӀэкӀэ зигугъу къэтшыгъэ пкыгъор пхъэм хэшӀыкӀыгъэу хэтрэ цыфы ышын ыльӀэкӀыштыр. Ар шапхэхэм адиштэн фае. Нэужым машэм ар епхыплӀэшт. Ащ ифэ зыхьукӀэ, гъогум гъэцӀэкӀэжынын шашын фае.

— Хэтрэ цыфы а пкыгъор машэм рильхъаныш, икуагъэ сурэт тырихышъуштыр. Нэужым гъогурькӀоныр щынэгъончъэнымкӀэ Къэралыгъо автоинспекцием и ГъэлорышӀапӀэу АР-м щыӀэм исайт аригъэхын ыльӀэкӀыштыр, — кыӀуагъ общественнэ движениеу «Народнэ фронтым» илӀыкӀоу Дмитрий Цоповым.

— Къалэм игъогухэм щыкӀагъэу ялэр бӀп. Кыыхагъэщыгъэн фае Адыгеим ит гъогухэм гарантӀеу илъэситфэу ялэр зэрэбэм тызэригъэрэзэгъэр. НэмыкӀ шьолъырыхэм ар ащынахь макӀ. Зигъогухэр анахь дӀыхэр къалэху Аст-рахань, Махачкала, Ярославль арых. Мыекъуапэ мыхэм ащыштыр, — зэфэхьысыж кышыгъ Александр Васильевым.

ГЪОНЭЖЫКЪО Сэтэнай.

ГъэпцӀагъэ хэлыгъэу зекӀуагъэх

Цыфхэм яахъщэ лахь хэлыгъэу республикэм псэуалӀэхэр щызышыхэрэм алъэныкъокӀэ хэбзэгъэуцугъэу щылэр зэрагъэцакӀэрэм лъыплӀагъ АР-м ипрокуратурэ.

АР-м псэолӀэшӀынымкӀэ, транспортымкӀэ, псэупӀэ-коммунальнэ ыкӀи гъогу хъызмэтхэмкӀэ и Министерствэ зэригъэунэфыгъэмкӀэ, 2015-рэ илъэсым шэклогъум и 1-м ехъулӀэу ТэхъутэмькӀо районым ыкӀи къалэу Мыекъуапэ япсэолӀэшӀэ организациеу 19-м цыфхэм яахъщэ кыыхарагъалъхъэзэ псэолӀэ 43-рэ агъэпсыгъ.

Прокуратурэм уплӀэкӀунэу ышыгъэм кызырэгъэлӀэгъуа-

гъэмкӀэ, хэбзэгъэуцугъэм кыдылӀытэрэ шапхэхэр икӀоу псэолӀэшӀ организациеу япӀэхэм агъэцакӀэхэрэп. Гущылэм пае, мы илъэсэу тызхэтым пшъэдэкӀыжыгъэу ыыхьырымкӀэ гъунэпкӀэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «Компаньон» зыфиорэм цыфхэм яахъщэ лахь зыхэлӀ псэуалӀэр ышыгъэ хъум, хэуконыгъэхэр ышыгъэху ТэхъутэмькӀо район прокуратурэм кыыхигъэщыгъ.

Мыекъуапэ ыкӀи ТэхъутэмькӀо районым ащылӀэжырэ псэолӀэшӀхэм мыщ фэдэ хэуконыгъэхэр тапӀэкӀэ амышынхэм фэшӀ ахэм теубытагъэ хэлыгъэ макъэ арагъэлугъ.

ПшъэдэкӀыжыгъэу ахьырымкӀэ гъунэпкӀэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «КС-Строй» ыкӀи «СтройГрад» зыфиохэрэм цыфхэм яахъ зыхэлӀ псэолӀытӀоу республикэм ичылӀэ зэфэшхьафмэ ащырагъэжыгъагъэмэ гумэкӀыгъуабэ къапыкӀыгъ. Мы организациитӀуми гъэпцӀагъэ зыхэлӀ зекӀокӀэ-шыкӀэхэр зэра-хыагъэху прокуратурэм кыыхигъэщыгъ ыкӀи ащкӀэ у-

ловнэ лоф къафызӀуихыгъ.

2015-рэ илъэсым шэклогъум и 10-м хыкумым иунашӀокӀэ ООО-у «СтройГрад» зыфиорэм ипашӀэу Дмитрий Хрисостомовым хьапс тыралъхыагъ. Ау Хэгъэгъу зэошхор зауыхыгъэр илъэс 70-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхыгъэ амнистиеу аштагъэм фирмэм ипсэолӀэшӀ кыыхиубыти, ар кычӀагъэкӀыжыгъ. Адрэ псэолӀэшӀ фирмэу «КС-Строй» зыфиорэм ипашӀэ ыльӀэныкъокӀэ уголовнэ лофэу кызызӀуахыгъэм хыкумыр хэплӀэнэу щыт.

Прокуратурэм уплӀэкӀунэу ышыгъэхэм язэфэхьысыжхэм кызырагъэлӀэгъуагъэмкӀэ, цыф-

хэм яахъщэ лахь хэлыгъэу псэуалӀэхэр зышыхэрэм хэбзэгъэуцугъэу щылӀэхэр бэрэ аукъох. Ащ кыыхэкӀэу фирмэм ипашӀэхэм хэуконыгъэу ашыгъэхэр дэгъэзыжыгъэнхэм фэшӀ юстициемкӀэ Министерствэм прокуратурэм тхыльхэр лӀкӀигъэхыагъэх, псэолӀэшӀынымкӀэ псэупӀэ хъызмэтым иотдел ипашӀэ дисциплинарнэ пшъэдэкӀыж тыралъхыагъ.

Цыфхэм яахъ зыхэлӀ псэолӀэшӀхэм ягъэпсын фэгъэхыгъэ лофыгъор непэ зигъо дэдэу щыт ыкӀи анахь шхьалӀэхэм ащыштыр. Мы лъэныкъомкӀэ цыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм фэгъэхыгъэ лофыгъохэр тапӀэки лъагъэкӀотэщтыр.

КИАРЭ Фатим.

(Къызыкълъыкълорэр тыгъэгъазэм и 2-м къыдэкълыгъэ номерым ит).

Анжела. Мам, мама... зэкӀэ иӀ къыпфашагъэм. Иномаркэм игъэкӀажьыгъэу ис алуагъ. Ежъ рулэм лусэу, зылэмкӀэ рулэр ылыгъэу, адрэ лэмкӀэ сотовыр ылыгъэу, гуцылэзэ машинэр зэрэфэ. Унэ зэтети иӀ, тучан зауи ылэ илъ алуагъ.

Гоцнагъу. Ахэр зэкӀэ ятэ иехэба? Сыд ахэм пхъум илофэу ахэлъыр!

Анжела. Мам, а мам, пхъуми, къуитлуми унэ зырыз афишыгъ. Ежъми, ишъузи машинэ тегъэлпсыхъагъэхэр ялэх. Шъузым аптекэ заулэ иӀ. Тучанхэр ялэх. Ресторан гъэшлэгъони яӀ алуагъ. Ыкхъом джыри аныбжъ икыгъэгъоп, ау ахэми унэ зырыз афишыгъ ины хъухэмэ чӀэсынхэу.

Гоцнагъу. Тхьэр зэтагъэм ащ фэдэт илэба!

Анжела. Джа зэкӀэ тинысэкӀэ къэсӀуагъэр — унэ зэтетири, машинэри, тучан зытлущи тинысэ тетхагъ. Джынэс имылагъэр лыти — ари къыгъотыгъ.

Гоцнагъу (чэфынчъэу). А Тхьэр къысауи! СикӀэлэ закӀо рищэу, а унэхъоу илэм клужьхэмэ — сэ сыхъэ пӀыеу, ибэ хъураем фэдэу сисышта мы унэ нэкӀым?

Анжела. Сыд пӀае узизакъоу уисышта, мам? УикӀалэ укыгъоу ори а унэхъом укложьыщтыба? Утхъэжъэу ущӀлэщт!

Гоцнагъу. Хэта зылуагъэр? Нысэм ар ыдэщта? «Гуащэр сишыкӀагъэп сэ! Так что, до свидание, Мэрэзбэч» ылэмэ сыда сӀлэщтыр?

Анжела. Хъау, мам. Ащ фэдэ Стас ышӀэщтэп, шъузыми ригъэшӀэщтэп.

Гоцнагъу. Ар олуа о?.. Ащ фэдэ жъалымыгъэ сикӀалэ ышӀэнэп, сычӀидзыжынэп... (ТӀэкӀу тешлагъэу). А си Алахъ закӀу, къэспӀэгъужьыгъэемэ щылӀэкӀэ тэрэз тилэу, сомэр тымылътэу, сызыфаер сщэфын слӀэкӀэу. Нахъыбэ сыфэеныеп, си Алахы!

Анжела. Ар умыло, мам. Арэу умытхъаусых, пшхыни ущӀкӀэрэп, уиуни къыкӀэщхырэп... шыкур ло...

Гоцнагъу. Ары, тшхын тыщӀкӀэрэп! «Сыдигъо а пенсие такъырыр къахъышта» сӀлошъ, мазэ къэс сежэ!..

Анжела. Джы плотэжыщт, мам. ИномаркӀэ укыращӀэкӀэу уалыгыщт...

Сыфаеп къэсщэнэу! Сы — фа — еп!!!

Едзыгъуитлү хъурэ комедие

Хэтхэр:

Пщыпый Стас — илъэс 27-рэ ыныбжъ.

Анжела — Стас ышӀпхъу нахъыжъ.

Гоцнагъу — ахэм ян — бзылфыгъэ дах, зыщэн ыгъотмэ, дэкӀожьынэу хъазыр.

Эдуард — Стас иныбджэгъу.

Артур — Стас иныбджэгъу.

Фатимэт-Фотя — Стас къыщагъэр, илъэс 30 ыныбжъ, пкъы дахэ иӀ, ынэгукӀэ дахэп.

Русита — псӀлхыгъо дэгъу лӀэхъу.

Дискотекэм, нысэщэ джэгум къыщышӀохэрэ кӀэлэ-пшӀэщӀэ зытфых. Къалэр ары зыщыхъурэр, непэрэ маф.

Гоцнагъу. А нынэ, а сипшъашъ, ущымытэу нысэ цыкӀлум дэжъ кӀуи уналэ тегъэт, фэсакъ. ПшынахъыкӀэ фэгъэпыт ыгу хымыгъэкӀынэу (Анжела екӀы).

Гоцнагъу. Сыдэу лӀушэу къычӀэкӀыгъа сишъао! ЗӀлабэм лӀабкӀэ ышӀэу лӀабгъэ! Джары лӀыр, уфаемэ! Слотэжыгъэ, а Алахы! Сэ а нысэ цыкӀлум бадзэ тегъэтӀысхъанэп! ЗӀкӀэ ылорэр фӀэсӀлэн. Сыдэу сынасыпышӀуа!

Згорэут а сигъунэгъу Шэмхъанэ. Зы тучаныжъ цыкӀлү илэшъ ыкӀо, дунаим чӀэлъ темытэу, тыщигъэӀажьырэп... «Сэ скъо бизнесмен, сэ скъо коммерсант» фӀэшъаф пчыхъэрэ зэхэтхырэп. ЕзгӀэлъэгъушът сэ ащ бизнесыр зыфӀэдэр импортнэ машинэм сыкъызитысхъэкӀэ. Сызыфаем сыкӀоу, сызыфаем машинэ тегъэлпсыхъагъэкӀэ сыхъэу! Хэт ышӀэра заграницэ дэхэжъымы тыкӀонкӀи мэхъу! Хъау! ЩыӀ зыгорэ ташъхъагъ. Сыкъылъэгъугъ, силъэу зэхихыгъ. Я си Алахы! НасыпышӀо шы сикӀалэ! ЗыхэзгъэкӀынхэ сыгу хэлъыгъ, ау джы зэрэхъурэмкӀэ ныбжыи зыхэзгъэкӀынхэп. Ащ фэдэ нысэ баир слӀэгъу исэу слыгъын! Ылорэр зӀкӀэ фӀэсӀлэн! Бай сэри сыхъумэ — дальше будет видно! Сэри зыгорэ къысфыкъокӀынкӀи пшӀэхэнэп! Амин!

Джэгур рекӀокӀы.

Хъатыяклор, джэгуакӀохэр, пшынаор, пхъэгъычаор. Джэгур рагъажъэ. МӀджэгух. ТӀэкӀу тешлагъэу. Эдикрэ, Артуррэ

ланэм кӀэрысых, яшӀлугъу.

Артур. Сыдэу ухаплъэра о пшъашъэу къэтхъыгъэм, Эдик? Хъушъта?

Эдик. КӀо, мӀзэхагъэ, сэри ынэгъу тэрэзэу слӀэгъугъэп, ау дэгъоу зэхэлъ, сыхъамыкъомэ, темперамент бӀлахыи илэн фае.

Артур. Короче, Стас дэгъоу зылӀэкӀиубытэщт, это точно. Стас фэдэ кӀэлэ дэхэжъыр зылӀекӀитлупшына?! СлӀэгъугъэ зэ-тӀо горэм сэ ащ ятэ. Синэ-луасеп, ау слӀэгъугъэ. УлӀа, сылӀа зылоу мыщ дӀсэмэ ащыщ. ЧылӀэмкӀэ Батмызэхъаблэ щыщ, по-моему. (Стас къехъэ) БМВ-бӀлахъ зэрысыр.

Артур. Эй, зыкӀо, узэгъоу-та? ЗӀэба, тӀэкӀу тегъашӀэба. Ащ фӀэдизэу умыгӀлэба... Моу нахъ зэбгырыкӀыжъыхэмэ...

Эдик. Боу а шӀулъэгъуныгъэр кӀючӀашу! Ар къызыпфехъэкӀэ, дӀпкъым удегъэкӀуае.

Стас. Тызэгъоуты адэ...

Эдик. Ма, джыри сто грамм горэ дадз.

Артур. Для храбрости.

Стас. Сыфаеп.

Эдик. КӀо уфӀемыемэ — узэрэфай.

Стас. КӀалэхэр, мы къэсэжъугъэшагъэр тэрэзэу шӀулъэгъугъа? Даха? Фигурэ тэрэз ила?

Артур. Типа, обалдеть... классно... Плъэгъугъэба къызэрешӀэрэр, какая фигура! Повеситься можно! А бюст?

Стас. Обалдеть, оц нахъ балдеть мэхъужъа?! Ынэгъуи тэрэз-тэрэзэу слӀэгъугъэп, ыльахъохэри слӀэгъугъэхэп...

плӀэгъуна, шӀунклыгъэ, зӀкӀэри мӀл лӀэхъогъум фэдэу зэхэгъэ-зыхъагъэхэу къэшӀох...

Эдик. Зато боу фигурэ дахэ и! Орба къыдешлагъэр... плӀэгъугъэба?

Стас. А-а... шъо сыд... шӀорӀэп кӀыгушътыр. Ыльахъохэр лон-тӀагъэхэу е фӀэнэзашъоу къычӀэкӀымэ сыда сӀлэщтыр?

Артур. Медовый месяц зытешӀэкӀэ, зӀкӀэ дэгъу хъушът, уесэжыщт. Это же элементарно.

Стас. ЕтӀани, ошӀа, сӀэц нахъыжъ ар, сыхъамыкъомэ?! ШӀошӀа ыныбжъыр зыфӀэдизыр?

Эдик. ТшӀэрӀэп шъу... бзылфыгъэм ыныбжъ кӀэупчӀэха? Вообщэ, бзылфыгъэм ныбжъ илӀэп...

Артур. Бзылфыгъэр, тем более, типа, пшъашъэр, веч-но молодая, понял?

Стас. А-а, типа, пшъашъэр... ПшӀэшӀэжъэу, лӀузыщыжъын ымыгъотэу джы нэс щысыгъэмэ... Сыдэу сыделэ хъурае...

Эдик. Зато, ащ ятэ боу бай алуагъ. Пхъум нэмыкӀэу ящӀ-нэрэ шъузымкӀэ къуитлү иӀ, щымы унэ зырыз афишыгъ. машинэ пчъагъэ яӀ. Мерседес, БМВ. Миллионер. Сыд ащ нахъэу узыфаер? Миллионерым ыпхъу къӀэпшагъ, зыкӀо...

Артур. Это же клево... Короче, утефэжыгъ. Уимыжъо къуае хъужьыгъэ.

Стас. Сшъхъэ къэшъумыгъэу. Ят шушӀлошӀа сэ сызыкӀыгъушътыр, ежъыр ары нахъ.

Артур. Эй, не говори... къыпымыкӀымы, къыпыткӀун

алуагъ, типа, адыгэмэ... Утхъэжъэу ущӀлэщт, деп! Непэ пшхышътым уемыгупшысэу, зӀкӀэ хъазыр, унэ зэтетири, машинэ хъацӀэкъэныри, дачэри, мылькури, шъузыри! Ну, заяц, погоди! Ты же попал в джэ-нэт, дорогой!

Эдик. Японскэ хэлатьыр пщыгъэу, диваным къонцӀэу утелъэу, уишъуз дэхэ розэм кофер къыпфихъэу! О телевизорымкӀэ «О унитлү» къызэрилорэм уедэ-лоу... (орӀэд къӀоло) «О унитлү, о унитлү, анахъ дахэ щымыӀ, о унитлү, о унитлү шъэфы лджи къысалу!»

Артур. Райское наслаждение, Баунти... «Тхьэр затэрэм этапэ» алуагъ... по поводу этого анекдот: Короче, кӀэлэжъым лоторейкӀэ къыжыгъэ машинэр, прикинъ, къыфэу къӀэложьызэ, иныбджэгъухэр пӀэгъокӀыгъэхэу, гъогум тетхэу къагъэуцугъ. «Мощт, мощт, кӀо зыфӀэсакъыжъ — уишъуз щылӀэжъэп» ралуагъ. «А уянэ огъэлыгъожьы. Насып-пур къызыкӀокӀэ, зӀкӀахъоу къӀэло!» ылуагъ адрэ придуркэм. (Стас ащ емыдӀлоу зи къымылоу мӀтӀэджышъ екӀы, къы-щагъэр зэрыс унэм макӀо).

Эдик. Олъэгъуа, сӀкӀуи, сы-къӀэложьыи щымыӀэу, шъэфэу ежъагъ. Мылькум уимыгъэшӀлэн щылӀэп, сыхъатӀэхъу!

Артур. Адэ, сыд пшӀлошӀыра о! ШӀулъэгъур — мӀэшлошху алуагъэба! Налевай — не хочу! (Сценэр къӀушӀункӀы. ЕтӀанэ къыхэнэжъы. Стас унэм къы-кӀыгъ, тутыным хигъэнагъэу, зэрӀтхъагъэр къыхэщэу, туты-ныр зылуегъӀышъ шъхъаныгъуп-чъэм кӀэрыт. Халат къолӀн гъэшӀэгъон щыгъэу, къыщагъэр унэм къӀекӀы, Стас ыкӀыбыкӀэ къӀекӀы, ылӀэхэр Стас ытамэ къытырелъхъэх).

Фотя. Адэ, Стасик, зи къа-плорӀэп.

Стас (зыкӀымыгъазэу). Сыда къӀэсӀошътыр? ЗӀкӀэ дэгъу... о... урыразэмэ...

Фотя. Къысалоба, Стасик, хэта сызылӀэхэхъащтыр, хэта сызылӀэхэхъащтыр? (Стасик зыкӀегъазэ, къы-щагъэм ынэгъу епӀэгъу... къыгъэ, къызэхӀафэ пӀэтыгъ...)

Стас. Алахъэр осегъӀэлъэу, Фотя, Фиоля (а гушыӀэм телун-кӀэзэ къӀоло) сэ укыспӀэхэ-мыхыи, узыфаем улӀэхэхъан уфит!!!

Фотя. Ы?

(Къыгъэм фӀэдэхэу тӀури зӀплӀыхэшъ щытых).

ПӀлухъу.

СОЦИАЛЬНЭ ЮФЫГЪОХЭР

ЫпкӀэ зыхэмылъ юридическэ лӀпылӀэгъур

Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэу «ЫпкӀэ зыхэмылъ юриди-ческэ лӀпылӀэгъу Урысые Федерацием щыпсӀэхэрэм ягъэгъотыгъэным фэгъэ-хыгъ» зыфилорэр гъэц-кӀэгъэным фӀэшӀ мы лӀэны-кром епхыгъэ нормативнэ правовой акт заулэ Адыгеим щаштагъ.

ЫпкӀэ зыхэмылъ юридическэ лӀпы-лӀэгъу Адыгеим щягъэгъотыгъэным изэ-хэщэн фэгъэзагъ Адыгэ Республикэм лӀошӀлӀанымкӀэ ыкӀи социальнэ хэхъо-ныгъэмкӀэ и Министерствэ. Мыщ ип-ресс-къулыкӀу къызэритырэмкӀэ, ыпкӀэ зыхэмылъ юридическэ лӀпылӀэгъу зэ-ратынэу щытхэр федеральнэ хэбзэгъ-уцугъэм къыгъэнэфагъэх. Ахэм ахэ-хъэх: гъот макӀэ зилӀэхэр, а 1-рэ ыкӀи я 2-рэ купым хэхъэрэ сӀкъатныгъэ

зыфагъэуцугъэхэр, Хэгъэгъу зеошхом иветеранхэр, Урысые Федерацием и ЛӀыхъужьхэр, Советскэ Союзым и ЛӀыхъужьхэр, Социалистическэ лӀошӀа-кӀэм и ЛӀыхъужьхэр, сабий сӀкъат-хэр, сабий ибэхэр, кӀэлэцыкӀлү ыпӀунэу зышӀтэ зышӀлоигъохэр, ахэм афӀэдэхэр зыпӀухэрэр, стационар учреждением ащӀаыгъхэр, зыныбжъ имыкӀугъэу бзӀэджӀагъэ зезыхъагъэхэу пшӀэдэ-кӀыжъ зыхыххэрэр, психическэу сы-маджэу агъэунэфыгъэхэр, ошӀэ-дэмышӀэ тхъамыкӀагъохэм ахӀэфагъэхэр.

2012-рэ илъэсым чӀэпыогъум и 30-м Адыгэ Республикэм щаштӀэгъэ За-конэу N 128-рэ зилӀэм джыри ахигъэ-хъуагъ ыпкӀэ хэмылӀэгъу юридическэ лӀпылӀэгъу зэратынэу щытхэм. Джы ахэм ахэхъэх зыныбжъ имыкӀугъэу кон-цлагерым дэсыгъэхэр, дзӀэкулыкӀушӀэхэу Хэгъэгъу зеошхом хӀкӀодагъэхэм ыкӀи Хэгъэгъу зеошхом сӀкъатныгъэ хэзы-

хыгъэхэм яшхъэгъусэхэр, нэужым ахэм нэмыкӀ шхъэгъусэ ямылагъэмэ.

ЫпкӀэ хэмылӀэгъу цыфхэм юриди-ческэ лӀпылӀэгъу зэрагъэгъотыщт лӀофыгъохэри федеральнэ хэбзэгъэу-цугъэм къыгъэнэфагъэх (щӀэфахӀохэм яфи-тыныгъэхэр къӀэухъумэгъэнхэр, лӀо-шӀлӀаным, унэе мылькум япхыгъэ фи-тыныгъэхэр, цыфым лӀошӀлэн имыӀэу лытӀэгъэныр ыкӀи ахъщэ лӀпылӀэгъу ащ фӀэгъэуцугъэныр, нэмыкӀхэри).

Адыгэ Республикэм лӀошӀлӀанымкӀэ ыкӀи социальнэ хэхъоныгъэмкӀэ и Ми-нистерствэ къызэритырэмкӀэ, ыпкӀэ зыхэмылъ юридическэ лӀпылӀэгъу цыф-хэм ягъэгъотыгъэным къыхагъэлажъэх республикэм ихэбзэ гъэцӀэкӀэкӀо орган-хэр ыкӀи ахэм япхыгъэ учреждение-хэр зӀкӀэ.

Хэбзэгъэуцугъэм епхыгъэ нормативнэ правовой актхэр зэриштэхэрэм имы-закъоу, ащ игъэцӀэкӀлэни министерствэр

чанэу хэлажъэ: ыпкӀэ хэмылӀэгъу юри-дическэ лӀпылӀэгъу цыфхэм ягъэгъо-тыгъэным фэгъэхыгъэу къӀэбар жъугъэм иреспубликэ амалхэм зӀкӀэми алы-гъӀэзсыгъ, министерствэм ыкӀи къӀэ-ралыгъо хэбзэ гъэцӀэкӀэкӀо органхэм ясайтхэм ар аригъэхъагъ. Минис-терствэм епхыгъэ учреждениехэу ыпкӀэ хэмылӀэгъу юридическэ лӀпылӀэгъу цыф-хэм языгъэгъотынэу щытхэм къӀэбары-кӀэхэр къызыпалӀэрэ стӀэндэу ялӀэхэм ар къарыхъагъ, ащ фэдэ лӀпылӀэгъум ифитыныгъэ зилӀэ купхэри къащыгъэ-нэфагъэу. Очылхэу ащ фэдэ юриди-ческэ лӀпылӀэгъу цыфхэм языгъэгъо-тыщтхэри ахэм къащытыгъэх.

Очыл палатэм къыщызӀэлуахыгъ «ли-ние пльырым» ителефонэу номерэу **521-521-рэ** зилӀэр. Ащ теохэрэм зӀкӀэми очылхэм джэуапхэр къаратыжъы. Мыхэм яофициальнэ сайт ибгъотэщт ыпкӀэ хэмылӀэгъу цыфхэм юридическэ лӀпы-лӀэгъу языгъэгъотырэ очылхэм зызэ-рафӀэгъэзэн плӀэкӀыщтыр.

(Тикорр.).

ЛЪЭПКЪ ИСКУССТВЭР — ТИБАЙНЫГЪ

Мыекъуапэ иадминистрацияе зэхышэгъэ адыгъ ансамблэу «Ошъадэм» ипчыхъзэхыхъэ Адыгъ Республикэм и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахимэ ыццккэ шытым шыкыуагъ. Ижырэ лъэхъаным къышчыублагъэу джырэ уахътэ аусырэ ордэхэр концертим шызэхэтхыгъэх, лъэпкъ мэкъамэхэр шыжынчыгъэх, адыгъ къашъохэм пчэгур къагъэдэхагъ.

— Ильэситыккэ узэкккэбжымэ, «Ошъадэр» зэхэтцагъ, — къытиуагъ Мыекъуапэ иадминистрацияе культурэмккэ игъэларышлэлэ ипашъэу Цэй Розэ. — Художественнэ пашъэу дгъэнэфэгъэ Едыдж Викторие Ккъыблэ шъолпырым шызэлъашлэ. Дунаим шыццэрыло къэшъоккэ ансамблэу «Налмэсым» хэтыгъ, Адыгъ Республикэм изаслуженнэ артисткэ, Чэчэным искусствэхэмккэ изаслуженнэ лэфышлэху. Викторие тыфэраз. Зэхэхэр гъэшлэгъонэу ыгъэхъазырыгъ, гъэсэнэгъэмрэ плуныгъэмрэ язэлхыныгъэхэр шылэныгъэм шыпхырещых. Шлэжъ ялэным ккэлэцкыккэуэмрэ ныбжыккэлэхэмрэ фещэх.

Унэшъо хэхыгъэр егъэцаккэ

«Ошъадэм» иапэрэ лъэбэ-къухэр псынклэ къафэхъугъэхэп.

лофшлэлэр гъэцккэжыгъээн фэ-ягъэ. Ащ даклоу, ансамблэхэу «Синдикэмрэ» «Ащэмэзымрэ» творческэ объединение «Ошъадэм» заштэхэм, В. Едыджым пшъэрыл фашыгъагъ ккэлэцкыккэу къэшъоккэ куп ыштэнэу, концертим фигъэхъазырынхэу.

— Адыгъ республикэ гимнази-ем, Мыекъуапэ иеджаплэхэм яккэлэеджаккэхэр «Ошъадэм» къедгъэблэгъагъэх, — ело художественнэ пашъэу Едыдж Викторие. — Ильэси 5 — 6 зыныбжыхэри тштагъэх. Ны-тыхэр къызэрэтэлъэлухэрэр къыдэт-лыты, сабыйхэри къашъохэм афэдгъэсагъэх.

Адыгъ шъуашъэу ккэлэцкыккэу къашлэккыгъэу ащыгъыр дахэ. Пчэгум къызыхъэхэккэ, нэфынэу къатепсэрэм зепегъэжыуэх. Ны-тыхэр «Ошъадэм» лэпылэгъу къы-фэхъухи, шъуашэхэр афадыгъэх. Пашэхэм къызэрэталауагъэмккэ,

«Ошъадэм» лэужжхэр зэрэпхы

хабзэм иккыулыкъушлэхэм «Ошъадэр» янэплэгъу ит, къашъохэм адиштэу шъуашэхэр ккэлэцкыккэу афадыштых, нэмыккэ зэхэщэн лэфыгъохэмккэ яшлуагъэ къарагъэккышт.

Концерт къэзыгъэдэхагъэр

«Ошъадэр» дахэу зэрэфэпа-гъэм, ансамблэхэм зэгурьлоны-гъэу ахэлъым, лъэпкъ искусствэм ибаиныгъэу къагъэлэгъон зэралэккыгъэм тигъэгъушлуагъ. Адыгъ Республикэм изаслужен-нэ артистэу Хъут Рустам пчы-хъзэхэхэр гум рихъэу зэри-цагъ. Ижырэ адыгъ гушылэгъ-хэм, аккыл зыхэпхын къэлэу-ккэхэм къащыублагъэу нэпэрэ шыццккэ-псэуккэр къызылотыккы-рэ гупшысэхэр адыгабзэккэ зы-гъэхъазырыгъэр Адыгеим изас-луженнэ артисткэу Афэшлэгъо Фаин. Ккэлэцкыккэуэм ясэнаущы-гъэу къашъомрэ ордэмырэ къа-щызэлэуахынымккэ лъэпкъ шлэжъ зэралэр усэхэм къахэщыгъ.

Урысыем, Абхъазым язаслуженнэ артисткэу, Адыгеим ина-роднэ артисткэу Нэхэе Тэмарэ «Ошъадэм» иорэдылохэм лэф адешлэ. Искусствэмккэ республикэ колледжым щеджэрэ Цы-шэ Зарэ Нэхэе Тэмарэ ирепер-туар къыхэхыгъэ ордэхэр зэхы-тигъэхыгъэх. Зарэ пэсэрэ ордэ-хэри, тикомпозиторхэм аусыгъэ-хэри мэкъэ лэтыгъэ дахэккэу къылуагъэх. Шулъэгъум насы-пыр къызэрихырэу къызылоты-ккырэ ордэу жъы мыхъухэрэм

ащыш. Мэщбэшлэ Исхъакъ, Къуе-ккэ Налбый, Къуиккэ Шыхъам-бый ягущылэхэм атыхыгъэ ордэ-хэр къалуагъэх.

Концертим къызаухым, Нэхэе Тэмарэ, Цышэ Зарэ, Нэгъой Заур, нэмыккэхэм гушылэгъу тафэхъугъ. Рагъэжыгъэу лэфыр лъагъэккыуатэ зэралогъом, амалыккэхэр къы-зэрагъотырэу тигуапэу защыд-гъэгъозагъ.

Оркестрэм пэцэныгъэу дызе-зыхъэрэ Шэуджэн Рустам, ижы-рэ абдзэхэ ордэу къыхэхы-дзэгъэ Нэгъой Заур, «Синдикэм» иккэшъуаккэхэу Кавказ шъолпы-рым шыпсэрэу лъэпкъхэм ягу-тео зэхэтхыным пылыгъэхэм шытхъур афэтэлэ.

«Ащэмэзым» ихудожественнэ пашъэу Бастэ Асыет ыгъэсэрэ ордэдылохэр куп заулэ мэхъух. Адыгъ ордэхэм псэу къапагъэ-ккэжы, тамэу аратырэу зеу-шъомбгъу. Тижырэ адыгъ ордэ-хэр ныбжыккэу макъэхэмккэ зэ-хытагъэхы.

Неуштрэ мафэр

«Ошъадэм» иконцерт шысэ тепхынэу гъэпсыгъэ. Адыгеим ирайонхэм ансамблэр арагъэ-блэгъэнэу тэгугъэ. Адыгэмэ я Ильэсыккэу фэгъэхыгъэу зэх-хэхэм зафегъэхъазыры. Къа-шъохэм, ордэхэм тамэу араты-рэмэ псэу апыт, лъапсэр агъэ-пытэ. Опсэу, «Ошъадэр»! Зэхэ-щаккэхэм гъэзетымккэу «тхъа-шъуегъэпсэу» ятэлэжы. Купым иконцертхэм тэжэ.

Сурэтыр зэхэхэм къыштит-хыгъ.

СПОРТЫМРЭ ЕДЖЭНЫМРЭ

Ишлэныгъи, имедальхэми ахегъахъо

Урысые Федерацием тхэквондомккэу (ВТФ) изэнэ-ккыккэу Шъачэ шыкыуагъ. Адыгъ Республикэм иккэлэцкыккэу-ныбжыккэу спорт еджаплэу N 2-м зы-щызыгъэсэрэ Кристина Дюбинам ящэнэрэ чыплэр къыдыхыгъ.

Еджаплэм ипашъэу, Урысыемрэ Адыгеимрэ язаслуженнэ тренереу Хъот Юныс къызэрэталауагъэу, килограмм 73-м нэс къэзыщэчы-рэмэ якуп Кристина Дюбинам хэтыгъ. Джэрэ медалым фэба-нэзэ, Татарстан кыккыгъэу Виктор-ия Вишневскаям лукагъ. Адыге-им шыцц пшъашъэр псынклэу зэ-регупшысэрэм даклоу, хэккыплэ-хэр нахъышлоу къыгъотыштыхгъэх. Джэрэ медалыр къызыфагъэ-шъуашэм, спорт еджаплэм ипа-шъэу Хъот Юныс, тренер-ккэлэ-егъаджэу Василий Есиним «тхъа-шъуегъэпсэу» ариложыгъ.

Тхэквондор спорт лъэпкъу къы-зэрыккып, пхъэшагъэу къызыхэб-

гъэфэн фае. К. Дюбинам Мые-ккыккэу къэралыгъо гуманитар тех-ническэ колледжым щеджэ, хэ-гъэу зэнэккыккэу нахъыпккэу ахэлажэу, илъэс 17 — 20 зы-ныбжыхэм язэлуккэу гъэхэм тыжын медалхэр къащыдыхэу гъого-гуитлоу къыхэхыгъ.

— Колледжым идиректорэу, Адыгеим и Парламент и Коми-тет итхъаматэу Ккэрэщэ Андзаур тыфэраз, — зэдэгущылэгъур лъе-гъэккыуатэ Ю. Хъотым. — Спор-тымрэ еджэнымрэ зэрэзэпхы-гъэхэм къыпкырыккыгъэ, зэхэ-щэн лэфыгъохэмккэу ишлуагъэу къытегъэккы.

Ныбжыккэхэм сэнэхъатхэм

зафагъасэзэ, спортым медалхэр къышахых, Адыгъ Республикэм ыццэу лъагъэу алэтыным пылтых. Сурэтым итхэр: Урысыем изэ-

нэккыккэу медалхэр къышчы-дзыхыгъэхэр. Сэмэгумккэу къеб-гъэжынышъ, Кристина Дюби-нар ящэнэрэу шыт.

Нэклубгор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЪ Нурбий.

Зэхэзышагъэр ыккы ккыдзыхы-гъэккыгъэр:

Адыгъ Республи-кэм лъэпкъу Иофхэмккэу, лэжыб къэралхэм ащы-псэрэу тильэп-ккэгъухэм адыр-лэу зэлхыныгъэхэмккэу ыккы ккэбар жъугъэм иамал-хэмккэу и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

Редакционер зыдэшылэр:

385000, кк. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шхъалэм иапэрэу гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэккыжы зы-хырэ секретары: 52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-гъэр:

Урысые Федерацием хэутын Иофхэмккэу, телерадиоккэтын-хэмккэу ыккы зэлъы-лэсыккэу амалхэмккэу и Министерствэу и Темыр-Кавказ чыплэу гъэлары-шлэлэ, зэраушыхъа-тыгъэу номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэу

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кк. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэккэу ккы

пчъагъэр

3250

Индексхэр

52161

52162

Зак. 1007

Хэутыным узшыккэу хэушъыт уахътэр Сыхъатыр 18.00 Зыщыккэу хэушъыт уахътэр Сыхъатыр 18.00

Редактор

шхъалэр

Дэрбэ Тимур

Редактор шхъалэм иапэрэу гуадзэр

Мэщлэккэу Саид

Редактор шхъалэм игуадзэр — пшъэдэккыжы зыхырэ секретары Хъурмэ Хъусен